

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

Zákaz vstupu dětí do restauračních zařízení

Obsah:

ÚVOD	3
ANTIDISKRIMINAČNÍ PRÁVO OBECNĚ A ČESKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	4
NĚMECKO	8
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ.....	9
FRANCIE	9
ZDROJE.....	10

Vybraná témata č. 1/2020
leden 2020
autor: Radek Píša

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: VYBRANÁ TÉMATA
Název: Zákaz vstupu dětí ro restauračních zařízení	Typ edice: online, ISSN 2533-414X
Autoři: Píša, R.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3
Číslo: Vybraná témata č. 1/2020	První vydání edice: leden 2005
Datum: leden 2020	Frekvence vydání edice: nepravidelná
Klíčová slova:	Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky
Diskriminace; restaurace; děti; věk	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studíí	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Shrnutí

Vybrané téma popisuje, za jakých okolností může provozovatel restauračního zařízení zakázat přístup dětem podle českého práva. Ve zkratce nelze dětem zakázat přístup do provozoven s nabídkou pokrmů, které jsou otevřené přes den. Na druhou stranu zřejmě lze zakázat vstup dětí do v noci otevřených „náleven“ bez nabídky pokrmů. Materiál kromě toho popisuje logiku podobných zákazů a vznik antidiskriminačního práva v USA a současnou situaci ohledně přístupu dětí do restaurací tam a dále pak v Německu, Spojeném království a Francii.

Ban on preventing children from entry to restaurants and pubs

This research paper describes Czech law concerning limits to children free restaurants and pubs. In short, the establishment is prevented from banning children if it serves meals and it is opened during daytime. Conversely, pubs with no food available and opened during evenings only are possibly able to ban children. The paper also explains the logic of antidiscrimination law, including its origins in the US. There is a summary of current law regarding children-free restaurants in the US, Germany, UK and France.

Obsah

ÚVOD.....	3
ANTIDISKRIMINAČNÍ PRÁVO OBECNĚ A ČESKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	4
NĚMECKO.....	8
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ.....	9
FRANCIE.....	9
ZDROJE.....	10

Úvod

Antidiskriminační směrnice č. 2000/78/ES sice zakazuje diskriminaci na základě věku, ale představuje široký prostor pro uvážení členských států, jaké důvody pro rozlišování zákazníků podle věku jsou důvodné v daném kulturním kontextu (a tudíž nejde o diskriminaci). Spojené království přitom výslovně v zákoně připouští rozlišování podle věku u všech osob do 18 let, další státy sice nemají výslovné ustanovení v zákoně, ale jejich soudní praxe širší rozlišování umožňuje (Německo). Z tohoto důvodu se domníváme, že členské státy mají poměrně široký prostor pro uvážení z hlediska práva EU, ať už jde o zákonnou úpravu nebo soudní praxi.

V případě většího počtu soudních sporů by se mohl v budoucnu některý ze soudů členských států obrátit na Soudní dvůr EU s předběžnou otázkou, požadující, aby soudní dvůr nejasné standardy ohledně diskriminace dětí sjednotil. Pokud je nám známo, to se zatím nestalo, ale v budoucnu to nelze vyloučit. Z komparativní analýzy nicméně vyplynulo, že počet případů, kdy se restaurace (nikoliv „nálevna“) pokouší zakázat vstup dětí, je v EU obecně málo – málo je tedy také následných soudních sporů, což pravděpodobnost předběžné otázky snižuje.

Materiál dále obsahuje základní popis fungování „antidiskriminačního“ práva spolu se současnou právní situací v České republice. Precedenty u nás sice nepřipouští paušální zákaz vstupu do restaurací otevřených přes den s nabídkou pokrmů (i když zároveň nabízejí alkoholické nápoje), ale zákaz vstupu dětí do provozovny s charakterem „nálevny“ by podle dosavadní české judikatury zřejmě uspěl (podle skutkových událostí dostupných sporů jej ČOI zřejmě ani nestíhá).

Následně materiál popisuje komparativní situaci v Německu, Spojeném království a Francii. Zde se situace značně liší, ve Spojeném království se zákaz vstupu dětí do restaurací popř. hotelů vyskytuje a je ze zákona legální, v Německu jde o ojedinělá zařízení připuštěná soudní praxí, a pokud jde o Francii, nepodařilo se nám zjistit, že by v nich restaurace se zákazem vstupu dětí existovala, a tudíž zřejmě ani nevznikl žádný soudní spor, jež by mohl aplikaci jejich značně obecných ustanovení vyjasnit (obě země paušálně zakazují „bezdůvodnou“ diskriminaci na základě věku, aniž by důvody dále specifikovaly – stejnou úpravu používá Německo, zde ale došlo k soudním sporům, popsanému níže). Výběr zemí jsme omezili na velké země Evropské unie, protože i v těch jsme našli omezený počet případů, takže v menších zemích jich bude pravděpodobně ještě méně.

Antidiskriminační právo obecně a česká právní úprava

Antidiskriminační právo vzniklo v USA v rámci snahy vyrovnat se s běžnou rasovou segregací. Klíčovým zákonem v této snaze byl Zákon o občanských právech z roku 1964.¹ Ten zakazuje odírat poskytování služeb či jejich část mj. na základě rasy, barvy pleti, náboženství nebo země původu. Týká se přitom mj. hotelů, restaurací, bufetů, divadel, kin a obchodů, na druhou stranu se netýká veřejnosti nepřístupných soukromých klubů (hlava II. zákona). Další ustanovení zákona pak opravňují Federální ministerstvo spravedlnosti, aby žalovalo zařízení, která by takové zakazy porušovaly (nenechává tedy podání žaloby na samotných tehdy často chudých černoších). V tomto smyslu tedy zákon vykročil ze široce chápané svobody podnikání, protože upírá širokému výčtu zařízení právo neobsloužit např. černochoy nebo židy.²

V Evropě vzniká antidiskriminační legislativa o něco později, nicméně zde není novinkou.³ Český zákon o ochraně spotřebitele (634/1992 Sb.) zakazuje diskriminaci obecně v § 6 již od počátku účinnosti (31. prosince 1992), byť bylo jeho konkrétní znění dvakrát změněno (naposledy bylo v roce 2008 zjednodušeno). Původní znění z roku 1992 v některých ohledech připomíná americký zákon o občanských právech, přes odlišný sociální kontext:

Zákaz diskriminace spotřebitele

(1) Prodávající nesmí žádným způsobem spotřebitele diskriminovat; zejména nesmí odmítnout prodat spotřebiteli výrobky, které má vystaveny nebo jinak připraveny k prodeji, anebo odmítnout poskytnutí služby, které je v jeho provozních možnostech; nesmí rovněž vázat prodej výrobků či poskytnutí služeb na prodej jiných výrobků anebo poskytnutí jiných služeb, pokud se nejedná

¹ Text zákona v angličtině viz *Civil Rights Act of 1964* [online]. US House of Representatives [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: http://library.clerk.house.gov/reference-files/PPL_CivilRightsAct_1964.pdf

² Ve Spojených státech nicméně dosud není spotřebitel proti věkové diskriminaci chráněn, diskriminace ohledně věku je zakázána jen ve věcech týkajících se zaměstnání, viz *Is it Legal to Ban Kids from Restaurants?* [online]. Lindley Law [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://lindleylawoffice.com/blog/2017/11/15/legal-ban-kids-from-restaurants/> Restaurace se zákazem vstupu dětí jsou tak ve Spojených státech legální a jejich počet roste, byť zřejmě zatím není značný. Francouzská média na druhou stranu v roce 2011 označila Spojené státy za místo vzniku trendu „bezdětných“ restaurací, viz *Faut-il interdire l'accès des restaurants aux enfants?* [online]. L'Express [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.lexpress.fr/styles/saveurs/faut-il-interdire-l-acces-des-restaurants-aux-enfants_1040605.html

³ Evropská úprava diskriminace se nicméně výrazně zaměřuje na diskriminaci v zaměstnání, regulace diskriminace spotřebitele je oproti ní málo obsáhlá až „okrajová“, viz Eliis, E. Watson, P. EU Anti-discrimination Law, Oxford University Press, 2002, s. 362.

o omezení stejné pro všechny případy a v obchodním styku obvyklé. To neplatí v případech, v nichž spotřebitel nesplňuje podmínky, které musí splňovat podle zvláštních předpisů.

(...)

Po novelizaci v roce 2008 je ustanovení zjednodušeno – to spíše přispívá k přehlednosti právní úpravy, protože kamenem úrazu ohledně diskriminace je spíš vymezení legitimního důvodu pro rozlišování zákazníků, než výčet služeb:

Zákaz diskriminace spotřebitele

Prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat.

Poněkud konkrétnější ohledně věku je na první pohled směrnice č. 2000/78/ES, když výslovně stanovuje omezení pro zákaz rozlišování na základě věku, na druhý pohled je její znění poněkud neurčité, protože pro řešení otázky dětí v restauracích žádné jasné vodítko neposkytuje:

Článek 6

Opodstatněnost rozdílů v zacházení na základě věku

1. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že **rozdíly** v zacházení na základě věku **nepředstavují diskriminaci**, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy **objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli**, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

Tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména:

- a) stanovení zvláštních podmínek pro přístup k zaměstnání a odbornému vzdělávání, pro zaměstnání a povolání včetně podmínek propuštění a odměňování, a to pro mladé pracovníky, starší osoby a osoby s pečovatelskými povinnostmi za účelem podpory jejich pracovního začlenění nebo zajištění jejich ochrany;
- b) stanovení minimálních podmínek věku, odborné praxe nebo let služby pro přístup k zaměstnání nebo k určitým výhodám spojeným se zaměstnáním;
- c) stanovení maximálního věku pro přijetí, který je založen na požadavcích dotyčného pracovního místa na odbornou přípravu nebo na potřebě přiměřené doby zaměstnání před odchodem do důchodu.

2. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že v systémech sociálního zabezpečení v zaměstnání nepředstavuje stanovení věkových hranic pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu nebo invaliditě, včetně stanovení různých věkových hranic pro zaměstnance nebo skupiny či kategorie zaměstnanců v těchto systémech, a používání věkových kritérií při pojistně matematických výpočtech v souvislosti s těmito systémy diskriminaci na základě věku, pokud nepovede k diskriminaci na základě pohlaví.⁴

Na druhou stranu směrnice v citovaném ustanovení rekapituluje základní pravidlo diskriminačního práva. O diskriminaci (nedovolené rozlišování) nejde v případě, že pro rozlišování mezi zákazníky existuje legitimní důvod. Na první pohled může otázka legitimního důvodu vypadat složitě, ale řada případů je jednoznačných. Bohužel přístup dětí do hotelů a restaurací (nikoliv „nálevení“) mezi ně nepatří, jak shrnujeme v následující tabulce.

⁴ Znění směrnice v češtině viz *Směrnice Rady 2000/78/ES* [online]. EurLex [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078&from=EN>

Co jistě je diskriminace – neexistuje legitimní důvod, proč na základě takového kritéria zákazník neobsloužit	Šedá zóna – probíhající spory, zda existuje legitimní důvod pro rozlišování mezi zákazníky	Co jistě není diskriminace, protože existuje legitimní důvod
rasa	děti v hotelech a restauracích	slevy pro mládež a seniory ⁵
politické názory ⁶		zákaz vstupu pro děti do „nočních klubů“ a „náleven“
věk např. nad 60 let v restauraci		Zákaz vstupu či přepravy psů, kromě vodících

V případě dětí v restauracích a hotelech se vedou spory, zda mají děti (popř. rodiče s dětmi) objektivně jiné stravovací nebo ubytovací potřeby, než mají dospělí. Český Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku č. j. 4 As 1/2014-28 ze dne 30. října 2014 k názoru, že kromě zvláštních případů nikoliv, a pokud je zájem běžné restaurace dosažení klidu pro jiné hosty, má jej řešit vykázaním jednotlivých hostů s neukázněnými dětmi (bod 26 rozsudku).⁷ Nejvyšší správní soud nicméně nevyloučil, že by v jiném případě nemohly existovat legitimní důvody pro zákaz vstupu dětí, jež by mohly před soudem obstát – v daném případě však šlo o běžnou restauraci s obvyklou nabídkou pokrmů a nápojů.

Jedním z takových případů by mohlo být zaměření na velmi specifickou klientelu vyžadující naprostý klid, např. by výhradním předmětem podnikání předmětného hotelu s restaurací byly léčebné pobyty pro seniory (bod 28 rozsudku). Dalším důvodem pro vyloučení dětí by mohla být podle soudu nabídka skládající se jen z dětem nepřístupných produktů, tedy nevařící „nálevna“ (bod 27 rozsudku). Ani jednu z těchto skupin však daný provoz nesplňoval, podle kontextu šlo o běžnou restauraci s běžnou úrovní hluku. Pokud by šlo o klasifikaci „nálevny“, o tu podnikatel ani neusiloval, naopak argumentoval, že jeho provoz představuje seriózní prostředí pro obchodní jednání, které ale může být právě dětmi rušené (bod 28 rozsudku). Na tuto argumentaci nicméně soud nepřistoupil a poukázal na skutečnost, že eventuální rušivou rodinu s dětmi lze z restaurace vykázat (bod 26).

Výše rekapitulovaná argumentace soudu vychází z českého práva a může být tedy bez dalšího předmětem změny ať už ze strany překonání jiným soudním rozsudkem, nebo může být překonána legislativní změnou. Nejvyšší správní soud nicméně v bodu 33 rozsudku doplnil odkaz na nepřímou diskriminaci pohlaví. Zatímco v případě zakazu vstupu dětí jde o **diskriminaci přímou** (podnik zakazuje vstup přímo skupině, kterou nechce – podobně jako by zakázal vstup černošům), NSS

⁵ Naopak nelze slevy vázat na místo trvalého pobytu, a to ani ve spojení s určitou věkovou hranicí – některá města se pokoušela omezit zlevněné jízdné pro seniory na své rezidenty, což Nejvyšší správní soud nepřipustil v rozsudku ze dne 20. prosince 2006, č. j. 1 As 14/2006-68 (shodně rozsudky 4 As 63/2005-69 a 3 As 67/2007-54). Jde totiž o rozlišování podle místa pobytu, pro které chybí legitimní důvod.

⁶ I v tomto na první pohled jasném případě mohou existovat kontroverze, Ústavní soud v diskutabilním nálezu sp. zn. II. ÚS 3212/18 ze dne 17. dubna 2019 rozhodl dvěma hlasy proti jednomu, že hoteliér neporušil zákon o ochraně spotřebitele, když nutil občany Ruské federace, aby podepsali nesouhlasné prohlášení s anexí Krymu, jinak by je odmítl ubytovat. Určitou roli mohl hrát zřejmý protiruský sentiment dvou soudců – ten je sice lidsky pochopitelný, ale nález je těžko udržitelný, protože podle jeho logiky by poskytovatelé služeb mohli po zákaznících vyžadovat podepsat prakticky libovolná prohlášení.

⁷ Šlo o správní spor napadající pokutu 10 tisíc korun od ČOI. Sankce za přestupky tohoto typu jsou v ČR obvykle v této hladině. Městský soud nejprve shledal správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, proti tomuto rozhodnutí podala ČOI úspěšnou kasační stížnost, jejímž výsledkem je výše rozebíraný precedent. NSS kauzu vrátil k Městskému soudu v Praze, jež nejprve vydal rozsudek s chybným poučením, že další kasační stížnost není přípustná (č. j. 8 A 191/2014 – 74). Toto poučení bylo špatně, zrušil jej tedy Ústavní soud nálezem č. j. III. ÚS 1237/15. Poté již vydal Městský soud finální rozhodnutí č. j. 8 A 191/2014 – 103 ze dne 26. května 2016. Pachatel již dále nepodával kasační, natož ústavní stížnost. Ústavní stížnost nepodal ani proti samotnému precedentu, Ústavní soud se tak vlastní materií tohoto případu nezabýval.

se snaží dovodit, že zákaz vstupu s dětmi do 6 let by mohl způsobovat **nepřímou diskriminaci** rodičů a žen. Přestože provozovatel nezakazuje vstup ženám, podle NSS lze očekávat, že ženy budou takovým zákazem zasaženy více, protože častěji doprovázejí děti do 6 let.

Pokud by šlo o diskriminaci na základě pohlaví, dostal by se přitom případ do přísnějšího režimu podle směrnice č. 2004/113/ES. Podle našeho názoru lze takovou argumentaci považovat za diskutabilní, protože poněkud nevěrohodně převádí nepřímou diskriminaci rodičů (jež je chráněná relativně málo) na nepřímou diskriminaci na základě pohlaví. V daném případě jde navíc jen o doplňkovou argumentaci. Domníváme se tak, že za současného stavu by bylo možné výše popsaný precedent judikatorně i legislativně překonat, byť poslední slovo by měl v takovém případě Soudní dvůr EU. Jak pro stávající výklad českých předpisů, tak pro jejich překonání přitom existují přesvědčivé hodnotové důvody, které příkladmo shrnujeme v následující tabulce.

Argumenty pro připuštění zákazu vstupu dětí do restaurací	Argumenty proti
Svoboda podnikání	Podpora prorodinného prostředí ve společnosti
Případů restaurací a hotelů jen pro dospělé je velmi málo, takže nejde o skutečnou újmu	Ad absurdum by podle logiky malého počtu případů bylo možné připouštět zákaz vstupu černochoů, takových zákazů by zřejmě také bylo v ČR velmi málo

Vedle zákona na ochranu spotřebitele existuje v ČR také tzv. antidiskriminační zákon (č. 198/2009 Sb.). Ten teoreticky umožňuje rodičům podat proti restauraci zakazující vstup dětem civilní žalobu a domáhat se (1) upuštění od takového jednání a (2) poskytnutí přiměřeného zadostiučinění a případně náhrady nemajetkové újmy (§ 10 antidiskriminačního zákona). V praxi je tato možnost využívána velmi zřídka i v jiných případech a nemáme informaci, že by nějakou restauraci rodiče z tohoto důvodu tímto způsobem žalovali. Pro tuto skutečnost existuje několik důvodů. Podávat žalobu je náročné, vyžaduje zpravidla pomoc právníka. Žalobce nese riziko prohry, kdy může platit protistraně náklady řízení v řádu desítek tisíc korun.

Konečně české soudy mají k antidiskriminačnímu zákonu vlažný vztah, podobný české veřejnosti v roce 2009.⁸ Úspěšných žalob je minimum a soudy prakticky nepřiznávají žalobcům finanční zadostiučinění.⁹ V některých případech se až zdá, že samotné slovo diskriminace získalo v důsledku dlouhých společenských debat toxický nádech – podle Barbary Havelkové jeden ze soudců zamítl antidiskriminační žalobu, ale v rozsudku žalobkyni poradil, aby podala žalobu podle zákoníku práce, se kterou by měla uspět.¹⁰ Základní přehled modelů ochrany spotřebitele před diskriminací uvádíme v následující tabulce, následuje popis situace v cizině, pokud jde o přístup dětí do restaurací.

⁸ Diskriminace byla už před vydáním antidiskriminačního zákona v řadě oblastí zakázána, a to s efektivnějšími možnostmi vynucení právní úpravy (např. právě zákon na ochranu spotřebitele). Antidiskriminační zákon byl předmětem řady polemik, přitom jeho civilní žaloba je proti správnímu postihu málo praktická – Evropská komise nicméně tehdy požadovala, aby ČR zavedla výslovnou implementaci antidiskriminační směrnice, přičemž skutečný efekt nebyl rozhodný – v podrobnostech viz dobovou zprávu: *Antidiskriminační zákon je tu. Co přináší nového?* [online]. Aktuálně.cz [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/antidiskriminacni-zakon-je-tu-co-prinasi-noveho/r~:article:646695/>

⁹ Havelková, B. Diskriminace z důvodu pohlaví před českými soudy – typologie případů, únikové strategie a strach z chráněných důvodů. *Jurisprudence*, č. 2/2019.

¹⁰ Tamtéž.

Stát	Převažující model ochrany spotřebitele před diskriminací ¹¹	Výhody modelu	Nevýhody modelu
ČR	Správní postih ze strany ČOI, doplňkově civilní žaloby	Jednoduché pro diskriminované, stačí podnět, nenesou riziko soudních nákladů	Symbolické sankce, diskriminovaní mají omezenou účast v řízení
SRN ¹²	Civilní žaloby, často s pomocí spolků spotřebitelů	Diskriminujícím hrozí reálná sankce plus náhrada nákladů, soudní proces může být více transparentní, odpadá navíc přezkum správními soudy	Složitější pro diskriminované - riziko soudních nákladů, civilní řízení může být pro podobné věci příliš formální
Francie	Trestní sankce, popř. doplňkově civilní žaloby	Jednoduché pro diskriminované, stačí podnět, nenesou riziko soudních nákladů	Diskriminující může být v řízení znevýhodněn, hrozba příliš velkých sankcí
Spojené království	Civilní žaloby, často s pomocí spolků spotřebitelů, existuje ještě zvláštní správní větev, k té ale nemá spotřebitel přímý přístup ¹³	Diskriminujícím hrozí reálná sankce plus náhrada nákladů, soudní proces může být více transparentní, odpadá navíc přezkum správními soudy (existuje ale ještě zvláštní správní větev)	Složitější pro diskriminované - riziko soudních nákladů, civilní řízení může být pro podobné věci příliš formální (existuje ale ještě zvláštní správní větev)

Německo

V Německu podobně jako v ČR zákon nestanoví podrobnosti ohledně diskriminace kvůli věku.¹⁴ Na rozdíl od českého práva je ale prostředkem vymáhání v podstatě jen civilní žaloba. Případů restaurací nepřístupných dětem je v Německu podle tamních novin velmi málo, našli jsme dva případy. Jeden z loňského roku z bývalého východního Německa v ostrovním letovisku Rügen (restaurace Oma's Küche), druhý z Bavorska z roku 2007. První příklad vzbudil

¹¹ Směrnice o ochraně spotřebitele č. 93/13/EHS nevyžaduje ochranu ze strany správního orgánu, používá sousoví správní orgán nebo soud.

¹² SRN představuje v Evropě určitou výjimku a obdoba ČOI zde v obecné rovině neexistuje, ochranu spotřebitele tak zajišťují téměř výhradně civilní žaloby (výjimky existují např., pokud jde o finanční sektor a železnice). Spotřebitel však není zcela ponechán na pospas, existuje řada spolků spotřebitelů, pomáhajících se žalobami – nevýznamnější je VZBV. Detaily v angličtině viz *Consumer Protection* [online]. Bundeskartellamt [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.bundeskartellamt.de/EN/Consumer_Protection/Consumer_Protection_node.html

¹³ Spotřebitel může požádat o pomoc mj. nadaci Citizens Advice (<https://www.citizensadvice.org.uk/>), ta může mj. podat kvalifikovaný podnět k Úřadu pro hospodářskou soutěž a spotřebitele (<https://www.gov.uk/government/organisations/competition-and-markets-authority>).

CMA nepřijímá podněty spotřebitelů ani je individuálně nevyřizuje, může ale poskytovatele služeb postihovat, viz *Tell the CMA about a competition or market problem* [online]. CMA [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/guidance/tell-the-cma-about-a-competition-or-market-problem>

¹⁴ Srov. § 20 AGG, viz *General Act on Equal Treatment* [online]. Gesetzte im Internet [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_agg/englisch_agg.html#p0109

v roce 2018 pozornost celostátních médií.¹⁵ Dosud restauraci zřejmě nikdo nežaloval, a zda by uspěl, není zcela jasné, protože zákaz vstupu do restaurace pro děti platí až po 17. hodině – jak je uvedeno níže, německé soudy se totiž poměrně vstřícně vyjádřily k otázce hotelů „jen pro dospělé.“

Kromě této restaurace se nám podařilo dohledat jen starý příklad z Bavorska, který také vzbudil pozornost celostátních médií, a bavorský ministr pro sociální věci tehdy restauraci kritizoval za proti-rodinný přístup.¹⁶ Německé soudy nicméně v případě z roku 2013 zamítly žalobu na cestovní kancelář prodávající zájezdy do hotelů ve Španělsku, jež byly vyhrazeny jen pro dospělé. Soud poměrně lakonicky rozlišil ubytovací potřeby dospělých a dětí, přičemž tyto rozdíly naplňují legitimní důvod pro rozlišování mezi zákazníky (soud měl implicitně zřejmě na mysli potřebu dětí skotačit kolem bazénu atp., zatímco dospělí preferují klidnější způsob trávení času).¹⁷ Roli mohl hrát skutkový stav, kdy si žalobci chtěli objednat zájezd z katalogu, což jim nebylo umožněno, nicméně újma byla v podstatě zanedbatelná – mohli si vybrat jiný hotel. Tuto úvahu ale soud v kusém odůvodnění nevedl.

Spojené království

V Británii zákon rozlišování při poskytování služeb výslovně dovoluje, pokud jde o osoby mladší 18 let (čl. 20 zákona o rovnosti z roku 2010).¹⁸ Nepřipouštět osoby mladší 18 let do restaurací je tak zcela legální a podle novin se občasně vyskytuje, byť je předmětem veřejné kritiky.¹⁹

Francie

Ve Francii existuje teoreticky za zákaz přístupu dětí do restaurace značný postih, ale jak uvádíme níže, dosud neexistuje precedent – podniků snažících se zamezit přístupu dětí je ve Francii obecně málo. Pokud jde o právní úpravu, v případě poskytování určitých služeb nebo prodeje zboží se primárně uplatní zákon o ochraně spotřebitele.²⁰ Podle čl. 121-11 zákona o ochraně spotřebitele je ve vztahu podnikatel spotřebitel zakázáno odmítnout prodej nabízeného zboží nebo poskytnutí služby, pokud k tomu neexistuje oprávněný důvod. Oprávněné důvody jsou formulovány judikaturou (např. neobvyklá povaha požadavku spotřebitele, kupující ve zlé víře aj.).²¹

¹⁵ Např. viz "Eltern sind mit der Zeit immer ignoranter geworden" [online]. Spiegel [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.spiegel.de/panorama/ruegen-warum-in-oma-s-kueche-kinder-abends-unerwuenscht-sind-a-1223531.html>

¹⁶ *Kinder unter 12 werden ausgesperrt* [online]. Die Welt [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.welt.de/vermischtes/article1259522/Kinder-unter-12-werden-ausgesperrt.html>

¹⁷ Viz bod 32 rozsudku, dostupného zde: *Hotel mit Altersbeschränkung* [online]. Reise-recht-wiki.de [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <http://reise-recht-wiki.de/hotel-mit-altersbeschraenkung-urteil-az-6-o-115-12-lg-hannover.html>

¹⁸ viz *Equality Act 2010* [online]. Legislation.gov.uk [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/section/28>

¹⁹ Viz *No kids allowed: Is Britain becoming an anti-child society?* [online]. The Telegraph [cit. 2020-01-21]. <https://www.telegraph.co.uk/family/parenting/no-kids-allowed-is-britain-becoming-an-anti-child-society/>
Viz také *My local café has banned the under-fives and left our community of parents and 'non-breeders' more divided than ever* [online]. Independent [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.independent.co.uk/voices/cafe-banned-under-fives-children-parenting-breeders-flying-nonbreeder-flag-community-brexit-divided-a7471351.html>

a také např. viz *Coffee shop owner defends no children policy* [online]. BBC [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.bbc.com/news/uk-england-devon-41100226>

²⁰ *Code de la consommation* [online]. Legifrance [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=348E8AOC1721CA10CCB8C22FABECC61.tplgfr42s_2?cidT_exte=LEGITEXT000006069565&dateTexte=20190729.

²¹ *Refus de vente ou de prestation de services aux consommateurs* [online]. Inc Conso [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.inc-conso.fr/content/refus-de-vente-ou-de-prestation-de-services-aux-consommateurs>

Pokud je takové odmítnutí založeno na diskriminačním důvodu, je možné aplikovat postih podle čl. 225-1 až 225-4 trestního zákoníku.²² Čl. 225-1 trestního zákoníku stanoví, na základě jakých charakteristik je zakázáno diskriminovat včetně věku a rodinné situace. Podle čl. 225-2 je za diskriminaci na základě těchto charakteristik spočívající v odmítnutí dodání zboží nebo služby možné uložit trest odnětí svobody až 3 roky a pokutu do výše 45 000 EUR. Podle dostupných zdrojů však soudy doposud neprojednávaly případ, kdy by byl nezletilým odepřen přístup do restaurace (jiného zařízení), jako diskriminaci ve smyslu těchto ustanovení.²³

Zdroje

Odborná literatura

Eliis, E. Watson, P. EU Anti-discrimination Law, Oxford University Press, 2002

Havelková, B. Diskriminace z důvodu pohlaví před českými soudy – typologie případů, únikové strategie a strach z chráněných důvodů. Jurisprudence, č. 2/2019.

Internetové zdroje

Is it Legal to Ban Kids from Restaurants? [online]. Lindley Law [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://lindleylawoffice.com/blog/2017/11/15/legal-ban-kids-from-restaurants/>

Faut-il interdire l'accès des restaurants aux enfants? [online]. L'Express [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.lexpress.fr/styles/saveurs/faut-il-interdire-l-acces-des-restaurants-aux-enfants_1040605.html

Antidiskriminační zákon je tu. Co přináší nového? [online]. Aktuálně.cz [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/antidiskriminacni-zakon-je-tu-co-prinasi-noveho/r~i:article:646695/>

Consumer Protection [online]. Bundeskartellamt [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.bundeskartellamt.de/EN/Consumer_Protection/Consumer_Protection_node.html

Welcome to Citizens Advice [online]. Citizens Advice [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.citizensadvice.org.uk/>

CMA [online]. CMA [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/government/organisations/competition-and-markets-authority>

Tell the CMA about a competition or market problem [online]. CMA [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/guidance/tell-the-cma-about-a-competition-or-market-problem>

"Eltern sind mit der Zeit immer ignoranter geworden" [online]. Spiegel [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.spiegel.de/panorama/ruegen-warum-in-oma-s-kueche-kinder-abends-unerwünscht-sind-a-1223531.html>

Kinder unter 12 werden ausgesperrt [online]. Die Welt [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.welt.de/vermischtes/article1259522/Kinder-unter-12-werden-ausgesperrt.html>

²² *Code de la consommation, art. 225-2* [online]. Legifrance [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000033975382&cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20170129>

²³ *L'étonnant succès des hôtels interdits aux enfants* [online]. Le Figaro [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <http://www.lefigaro.fr/conso/2016/04/09/05007-20160409ARTFIG00004-l-etonnant-succes-des-hotels-interdits-aux-enfants.php>

No kids allowed: Is Britain becoming an anti-child society? [online]. The Telegraph [cit. 2020-01-21]. <https://www.telegraph.co.uk/family/parenting/no-kids-allowed-is-britain-becoming-an-anti-child-society/>

My local café has banned the under-fives and left our community of parents and 'non-breeders' more divided than ever [online]. Independent [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.independent.co.uk/voices/cafe-banned-under-fives-children-parenting-breeders-flying-nonbreeder-flag-community-brexit-divided-a7471351.html>

Coffee shop owner defends no children policy [online]. BBC [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.bbc.com/news/uk-england-devon-41100226>

Refus de vente ou de prestation de services aux consommateurs [online]. Inc Conso [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://www.inc-conso.fr/content/refus-de-vente-ou-de-prestation-de-services-aux-consommateurs>

L'étonnant succès des hôtels interdits aux enfants [online]. Le Figaro [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <http://www.lefigaro.fr/conso/2016/04/09/05007-20160409ARTFIG00004-l-etonnant-succes-des-hotels-interdits-aux-enfants.php>

AGG (General Act on Equal Treatment) [online]. Geetze im Internet [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_agg/englisch_agg.html#p0109

Civil Rights Act of 1964 [online]. US House of Representatives [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: http://library.clerk.house.gov/reference-files/PPL_CivilRightsAct_1964.pdf

Směrnice Rady 2000/78/ES [online]. EurLex [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078&from=EN>

Equality Act 2010 [online]. Legislation.gov.uk [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/section/28>

Code de la consommation [online]. Legifrance [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=348E8A0C1721CA10CCB8C22FABECCC61.tplgfr42s_2?cidTexte=LEGITEXT000006069565&dateTexte=20190729

Hotel mit Altersbeschränkung [online]. Reise-recht-wiki.de [cit. 2020-01-21]. Dostupné na: <http://reise-recht-wiki.de/hotel-mit-altersbeschraenkung-urteil-az-6-o-115-12-lg-hannover.html>